

**Základní škola Floriána Bayera,
KOPŘIVNICE,
ŠTRAMBERSKÁ 189,
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE**

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE

2019-2024

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název a adresa školy:
Základní škola Floriána Bayera, Kopřivnice, Štramberská 189, příspěvková

Adresa ředitelství školy	Kopřivnice, Štramberská 189, PSČ 742 21
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Vlasta Geryková
Telefon - ředitel	+420 555 502 955
E-mail - ředitel	skola@zsbayera.cz ; vlasta.gerykova@zsbayera.cz

1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Čestný název školy: Základní škola Floriána Bayera, Kopřivnice.

1. 7. 2014 vstoupil na základě schváleného souhlasu zřizovatele školy a rozhodnutím MŠMT v platnost nový název školy. Čestný název vznikl podle osobnosti Floriána Bayera, kopřivnického rodáka, speciálního pedagoga, odbojáře popraveného v koncentračním táboře Mauthausen. Jeho pamětní deska je umístěna na budově školy.

Od školního roku 2016/2017 došlo k organizační změně v činnosti školy. Vzhledem k legislativním změnám se zahájením inkluze/společného vzdělávání proběhla transformace školy ze školy samostatně zřízené podle §16 odst. 9 školského zákona v běžnou ZŠ se samostatnými třídami zřízenými podle § 16 odst. 9 školského zákona, viz. nová zřizovací listina.

Dle zřizovací listiny poskytujeme základní vzdělávání v základní škole, ale i nadále poskytujeme výchovu a vzdělávání žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, za které jsou považováni i žáci se zdravotním postižením (mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, vady řeči, souběžné postižení více vadami, autismus a vývojové poruchy učení nebo chování - § 16 odst. 9 ŠZ). Žáci bývají individuálně integrováni v běžných třídách školy nebo vzdělávání v samostatných třídách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona podle druhu postižení.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vzdělávání způsobem, který odpovídá jejich potřebám při současném využití speciálních pomůcek, metod a forem práce, které jim takové vzdělání umožní. Škola směřuje k naplnění kompetencí stanovených rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Základní škola poskytuje vzdělávání dětem od 1. – 9. ročníku. Škola sdružuje tyto součásti: základní školu a školní družinu.

Škola je samostatný právní subjekt. Sídlí v budově na ul. Štramberská 189 v Kopřivnici. Budova je majetkem Moravskoslezského kraje, který je zřizovatelem školy.

Kapacita školy je 100 žáků. Škola je umístěna v klidném prostředí na okraji Kopřivnice. Školní budova má charakter panelákové třípodlažní stavby s okolní školní zahradou.

Charakteristika žáků

Kapacita školy je 100 žáků. Škola je umístěna v klidném prostředí na okraji Kopřivnice. Školní budova má charakter panelákové třípodlažní stavby s okolní školní zahradou.

Škola vzdělává žáky bez postižení, tak i mnoho žáků, kteří pro naplnění svých vzdělávacích potřeb vyžadují tzv. podpůrná opatření.

Školu navštěvuje mnoho žáků z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním a ekonomickým postavením. Naši školu navštěvují také žáci ze socio-kulturně znevýhodněného prostředí romského etnika.

Význam preventivního působení je nesmírně důležitý. Důvodem je postižení mnohých našich žáků, a to především mentální, ale také složitost začlenění postižených jedinců do majoritní společnosti „zdravých“ (často se stávají oběťmi sociálně patologického chování).

Vzdělávací obory:

79-01-C/01 Základní škola

79-01-B/01 Základní škola speciální

ŠVP pro základní vzdělávání s názvem „UČÍME SE PRO ŽIVOT“.

Rizikové projevy chování (zneužívání návykových látek, alkohol, kouření, záškoláctví, šikana, kyberšikana, gamblerství ad.) se stávají v populaci dětí a mládeže stále aktuálnější celospolečenským problémem. Žáci, kteří navštěvují ZŠ, patří k nejohroženější skupině. Proto je důležité poskytnout žákům co nejvíce informací o problematice závislostí a ostatních rizikových projevů chování (přiměřeně věku žáků), naslouchat jejich problémům, otevřeně s nimi hovořit i na neformální úrovni, posilovat jejich sebevědomí, rozvíjet sociální komunikaci, spolupráci.

2. CÍL REALIZACE ŠKOLNÍ PREVENCE

Primární prevencí rozumíme veškeré konkrétní aktivity realizované s **cílem předejít problémům a následkům spojených s rizikovými projevy chování**, popřípadě minimalizovat jejich dopad a zamezit jejich rozšíření.

Cílem působení v oblasti projevu rizikového chování – je dítě odpovědné za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku.

Hlavní cíle školy:

Základním principem školní strategie primární prevence je výchova žáků ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a harmonickému rozvoji osobnosti.

- ❖ vést žáky k dodržování stanovených pravidel (především pravidel školního řádu, třídních pravidel a pravidel slušného chování),
- ❖ vést žáky ke vzájemné pomoci a ohleduplnosti, minimalizovat výskyt agresivního chování mezi žáky,
- ❖ vychovávat žáky ke správným hodnotám, vést je k občanské a právní odpovědnosti za sebe a své jednání,
- ❖ vést žáky k odmítavým postojům proti rasismu, antisemitismu a xenofobii,
 - Škola je držitelkou mezinárodního titulu SVĚTOVÁ ŠKOLA, projektu organizace Člověk v tísni, za výrazné aktivity v oblasti multikulturní výchovy, globální a rozvojové výchovy.
- ❖ vést žáky ke smysluplnému trávení volného času /předcházení kriminalitě, vandalismu/,
- ❖ vést žáky k ochraně přírody a životního prostředí /titul školy – EKOŠKOLA/,
- ❖ vést žáky k zdravému životnímu stylu /„Zdravíčko“ a „Seznamte se s Fair Trade“/,
- ❖ řešit rychle a pružně problém šikany, kyberšikany i jejich náznaků,
- ❖ věnovat se protidrogové prevenci – alkohol, kouření, psychotropní a omamné látky,
- ❖ vybírat efektivní programy primární prevence, podporovat vlastní aktivitu žáků (kulturní, sportovní akce, soutěže, vystoupení).

Dílčí cíle:

- průběžně sledovat klima třídy,
- vykonávat pravidelné třídnické hodiny,
- naučit žáky rozpoznat projevy rizikového chování,
- využívat ve výuce projektové vyučování; výuku podporovat exkurzemi, besedami, návštěvami kulturních akcí,
- podporovat sportovní a kulturní aktivity žáků,
- spolupracovat v rámci pedagogického týmu,
- prohlubovat spolupráci s rodiči v oblasti prevence rizikového chování.

3. LEGISLATIVA

- Úmluva o právech dítěte č. 104/1991.
- Listina základních práv a svobod.
- Zákon č. 561/2004 sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění zákonů č. 383/2005 Sb., č. 112/2006 Sb., č. 158/2006 Sb., č. 161/2006 Sb.
- Národní strategie primární prevence.
- Národní strategie protidrogové politiky.

- Strategie prevence kriminality.
- Zákon 65/2017 Sb. o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek.
- Vyhláška MŠMT č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.

Metodické pokyny

- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve škole a školských zařízeních. (Přílohy).
- Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení.
- Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance.
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT.
- Metodické doporučení pro práci s individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků.
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané.
- Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při omlouvání nepřítomnosti žáků ve škole a při prevenci a postihu záškoláctví.

4. PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ ŠKOLNÍ PREVENCE, SPOLUPRÁCE

➤ ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ TÝM

Ve škole působí **preventivní tým, který pracuje ve složení: ředitel školy, metodik prevence, výchovný poradce, třídní učitel.**

Ředitelka školy – Mgr. Vlasta Geryková

- sleduje efektivitu prevence rizikového chování a problémy v kontextu celé školy. Provádí opatření ke zlepšení vzájemné spolupráce ve škole. Svolává, v případě potřeby, výchovnou komisi za účasti zákonných zástupců, pedagogů, příp. pracovníků orgánů péče o dítě, psychologů apod. Vytváří materiální, personální, časové a další podmínky pro realizaci preventivních aktivit.

Zástupce ředitelky – Mgr. Jana Hyklová

- zastupuje ředitelku školy v době její nepřítomnosti.

Školní metodik prevence – Mgr. Kateřina Křístková /I. stupeň ZŠ/
– Mgr. Eliška Kopečná /II. stupeň ZŠ/

- vykonává preventivní činnosti metodické, koordinační, informační a poradenské.

Výchovná poradkyně – Mgr. Božena Sopuchová; Metodik společného vzdělávání;
Kariérový poradce

- spolupracuje při preventivních aktivitách, při školní primární prevenci.

Třídní učitelé – spolupracují na realizaci preventivních aktivit, vedou třídnické hodiny.

Další spolupráce:

Odborné instituce – spolupracují a realizují preventivní aktivity.

Sportovní a kulturní organizace – spolupracují při volnočasových aktivitách.

➤ **SPOLUPRÁCE ŠKOLNÍHO METODIKA PREVENCE S RODIČI, ŽÁKY, PEDAGOGY**

Cílem je aktivně zapojit rodiče žáků do výchovného působení, a to především formou předávání nových poznatků z oblasti prevence na společných třídních schůzkách s rodiči a pedagogy školy.

Dále zbudit zájem u problémových rodičů o to, jak dítě prospívá, jak se chová, kde tráví volný čas, s kým se kamarádí, zda má problémy. Být nápomocni řešení. Neustále vysvětlovat, že zvýšený zájem o dítě, např. o školní docházku, o návštěvu mimoškolních aktivit, účast na třídních schůzkách a akcích školy, vnímá dítě pozitivně a je to jedna z nejlepších prevencí negativních projevů chování. Prioritou je soulad mezi rodinnou, žákem a školou.

Metody a formy:

- ✓ besedy pro rodiče,
 - ✓ netradiční třídní schůzky (s vystoupením žáků, projekt Filmová kavárna – třídní schůzky s promítáním dokumentů, s besedou, s občerstvením),
 - ✓ třídní schůzky ve trojici (pedagog – rodič – žák),
 - ✓ odborná metodická setkávání s rodiči žáků.
- **Způsoby seznámení rodičů s činností školního metodika prevence a možnostmi spolupráce:**

Rodiče jsou seznámeni s preventivním programem školy v rámci společných úvodních třídních schůzek, kde jsou taktéž informováni o všech preventivních programech a projektech, které bude škola realizovat.

Na třídních schůzkách jsou rodiče upozorněni na možnost konzultace se školním metodikem prevence, termínem a hodinou konzultačního dne, telefonickým spojením.

Konzultace budou probíhat na základě domluvy telefonické, e-mailové či písemné prostřednictvím ŽK. V naléhavém případě konzultace kdykoli!

Zákonní zástupci budou opakovaně vyzváni k tomu, aby v případě podezření či zjištění šikany se ihned obrátili na třídního učitele, ŠMP či ředitele školy.

Na nástěnce školního metodika prevence se mohou rodiče dovědět další informace ohledně činnosti školního metodika prevence.

Zástupci rodičů se s tématy prevence sociálně patologických jevů, popř. aktuální situací, seznamují také při **jednáních Školské rady**. Školská rada se schází 1x za dva měsíce nebo dle potřeby.

Rodiče mohou využívat některé další formy poradenské činnosti - **možnost zapůjčení literatury zabývající se problémy negativních jevů, získávání osvětového materiálu pro rodiče i žáky.**

- **Způsob seznámení žáků s činností školního metodika prevence a možnostmi pomoci**

Každý nově vřazený žák bude se školním metodikem prevence osobně seznámen a bude informován, kde se nachází kabinet ŠMP. **Konzultační hodiny jsou uvedeny na nástěnce prevence** včetně informací, kde a jakým způsobem mohou žáci svůj dotaz podat (**osobní schůzkou, prostřednictvím Schránky důvěry, prostřednictvím svého kamaráda apod.**).

- **Způsob spolupráce s ostatními pedagogy**

Ve škole působí **preventivní tým, který pracuje ve složení: ředitel školy, metodik prevence, výchovný poradce, třídní učitel**. Spolupráce s ostatními pedagogy je každodenní, všichni pedagogové školy na tvorbě a realizaci ŠPS a MPP spolupracují. Porady probíhají dle potřeby a nutnosti, pravidelně jsou pak součástí pracovních porad.

5. Preventivní činnosti a úkoly pedagogických pracovníků

- klima školy – pozitivní vztahy v kolektivu zaměstnanců, vstřícný přístup pedagogů k žákům, atmosféra tvořivosti, spolupráce a důvěra
- kvalifikace pedagogů
- morální a lidský kredit všech zaměstnanců, výchova žáků a vytváření jejich postojů osobním příkladem dospělých
- školní řád – jeho srozumitelnost, vyváženost práv a povinností; zodpovědný přístup zaměstnanců ke kontrole dodržování všech ustanovení a důsledné uplatňování uvedených postihů
- MPP, MPS - spolupráce a důslednost při jejich naplňování; nepodceňování a nepřehlížení signálů upozorňující na výskyt nežádoucích jevů ve škole, včasná diagnostika a ohlášení
- ve třídách vytváření pozitivního sociálního klimatu – pocitu důvěry, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez nadměrného tlaku na výkon, práce ve skupině vrstevníků
- zvyšování sociální kompetence žáka – napomáhat efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomování si důsledků jednání
- posilování komunikačních dovedností – zvyšovat schopnosti řešit problémy, konflikty, neúspěch, kritiku, stres

6. Vzdělávání pedagogických pracovníků

- vzdělávání v rámci DVPP
- jednorázové besedy v ZŠ.

7. Financování prevence

- rozpočet školy
- akce placené zákonnými zástupci žáků
- sponzorské dary

8. Spolupráce s odbornými institucemi

- Odbor sociálních věcí a zdravotnictví Městského úřadu Kopřivnice
- Koordinátor sociální prevence
- Komise pro sociálně právní ochranu dětí
- Pedagogicko-psychologická poradna Nový Jičín
- Komise Zdravé město Kopřivnice a Místní agenda 21
- Projekt MAP – Místní akční plán Kopřivnice
- Komise pro tvorbu Plánu zdraví města Kopřivnice
- Klub Kamarád
- Dům dětí a mládeže
- Policie ČR, městská policie
- Hasiči
- Okresní metodik prevence
- Krajský metodik prevence
- Příslušní pediatři
- Organizace dle aktuální nabídky preventivních aktivit

Organizace	Jméno odborníka	Kontakt (adresa, telefon, e-mail)
PPP Nový Jičín – OMP	PhDr. Pavel Letý	PPP Nový Jičín, Žižkova 3, tel: 556771140, email: ompa@pppnj.cz
Policie ČR	Mgr. Petr Směták	petr.smetak@pcr.cz, 727879282
Odbor sociálních věcí a zdravotnictví města	Lenka Galiová	MÚ Kopřivnice tel:556879480, lenka.galiova@koprivnice.cz
Městský úřad Kopřivnice – koordinátorka sociální prevence	Mgr. Blanka Mikundová	<u>blanka.mikundova@koprivnice.cz</u> tel:556879470
Komise Zdravotní plán města – OŠK MÚ Kopř. Zdravé město Kopřivnice a Místní agenda 21 Projekt MAP (Místní akční plán Kopřivnice)	Ing. Lenka Heráková Barbora Mužíková Ing. Darina Jablonská	MÚ Kopřivnice, email: <u>lenka.herakova@seznam.cz</u> MÚ Kopřivnice, email: <u>barbora.muzikova@koprivnice.cz</u> MÚ Kopřivnice <u>darina.jablonska@koprivnice.cz</u>

9. PROGRAM PREVENTIVNÍCH AKTIVIT

Na 1. stupni ZŠ:

- zvyšovat sebevědomí, úctu, sebeúctu, důvěru, vzájemnou pomoc, zdravý životní styl,
- rozvíjet schopnosti žáka diskutovat, komunikovat, řešit problémy, konflikty (např. prostřednictvím komunitního kruhu, stimulačních her, kreslení).

Na 2. stupni ZŠ:

- pěstovat dobré vztahy v kolektivu, aktivně naslouchat, mít právní vědomí,

- využít diskuze, nácviku verbální a neverbální komunikace (projekty, kreslení atd.).

Žáci speciálních tříd: – preventivní aktivity jsou individuálně přizpůsobovány.

Nespecifická a specifická prevence pro žáky ve výuce, která je součástí Školního vzdělávacího programu „UČÍME SE PRO ŽIVOT“:

1. ročníky (třídy)

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření, způsob jejího vedení (např. předávání informací, prožitková aktivita)	Učitel
Čj	Návštěva nemocného spolužáka - modelová situace.	
	Oblékání - roční období, povětrnostní podmínky.	
Prvouka	Dramatizace - různé školní situace - řešení modelových situací, vzájemné vztahy mezi žáky v kolektivu – 1.a 8. roč.	
	Zdravá výživa - co tělu prospívá, co tělo zatěžuje, zdravé a nezdravé potraviny.	
M	Práce s penězi - výpočet ceny nákupu. Drobné krádeže v obchodech – řešení.	

2. ročníky (třídy)

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření, způsob jejího vedení (např. předávání informací, prožitková aktivita)	Učitel
Prvouka	Vznik pevného kolektivu - navlékání třídních korálek. Pevnost třídního kolektivu - žáci sedí v kruhu -	
	Obrázky. Rozlišování obrázků s dobrým a špatným chováním.	
	Dramatizace - různé školní situace. Zdravý životní styl - zdravé zuby (soutěž žáků 1. stupně).	
	Ovoce a zelenina - hra na obchod.	
Rodina a společnost	Mezilidské vztahy - chování k rodičům, sourozencům - dramatizace, hra na mimozemšťany. Projektové vyučování - rodinná oslava.	
Pv	Výroba dárku, blahopřání	

3. ročníky (třídy)

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření, způsob jejího vedení (např. předávání informací, prožitková aktivita)	Učitel
Prvouka	Zdraví a nemoc - dramatizace (u lékaře), hra s telefonem - přivolej pomoc.	
	Zdravá výživa - hra na obchod, nákup potravin zdravé výživy. Otužování, sport – beseda.	
	Škola začíná - dramatizace, kdo komu pomohl, ublížil, omluvil se aj.	
Pv	Správná výživa - příprava zdravé svačinky.	
	Ovoce zelenina - modelování, můj jídelníček, příprava pokrmů.	

4. ročníky (třídy)

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření, způsob jejího vedení (např. předávání informací, prožitková aktivita)	Učitel
Pv	Zdravé zuby - projekt Zdravá výživa - vaření pokrmů ze zeleniny.	
	Hygiena - projekt „Péče o tělo“.	
Př	Zdraví a nemoc - hygiena, čistota, péče o zdraví, ochrana před nemocemi.	
	Kouření, alkohol, a drogy - jak škodí zdraví, vznik závislostí, modelové situace - jak se zachovám v případě, že mi někdo nabídne cigaretu, alkohol aj.	

5. ročníky (třídy)

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření, způsob jejího vedení (např. předávání informací, prožitková aktivita)	Učitel
Čj-sloh	Režim dne – diskuse.	
	U lékaře.	
Vlastivěda	Jak se chovat ve společnosti - modelové situace.	
	Dramatizace - různé školní situace.	

6. ročníky (třídy)

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření, způsob jejího vedení (např. předávání informací, prožitková aktivita)	Učitel
Vv	<p>Mé jméno je zvláštní - diskuze o jménech, jak se mi líbí. Život není o jménech, ale o tom jací jsme - výtvarné ztvárnění svého jména.</p>	
	<p>Můj kamarád - portrét kamaráda. Koláž - okolo nalepené obrázky - jeho záliby, vlastnosti, co má rád atd.</p>	
	<p>Děti celého světa - šablony z kartonu, na ně výtvarně znázorňujeme děti různých národností.</p>	
	<p>Krásné je žít - tematika prevence závislostí / drogy, alkohol, kouření/, nezdravého způsobu života. Nezdravá výživa, anorexie, bulimie atd.</p>	
	<p>Zdravý jídelníček - význam zdravé výživy - koláž - papírový tácek – na něj žáci lepí z vystřižených obrázků potravin, co by si dali na oběd, večeři, snídani atd.</p>	
	<p>Svět očima dětí - tematika prevence sociálně patologických jevů / kriminalita, trestné činy, závislosti atd./</p>	
	<p>To jsem já - sebepojetí, sebehodnocení - výtvarné ztvárnění své osoby - kresby, koláž, nápisy - ostatní spolužáci poté hádají, který spolužák je na kterém výkrese představen.</p>	
	<p>Děti, pozor, červená - odpovědnost za vlastní zdraví - dopravní bezpečnost, bezpečnost před úrazy - malba s dopravní tematikou.</p>	

	<p>Moje rodina - vztahy mezi členy rodiny, dětmi a dospělými, pomoc doma atd. - výtvarné ztvárnění své rodiny.</p>	
	<p>Kdybych mohl být-byl bych... - výtvarné ztvárnění čím bych byl, kdybych mohl ptákem, rostlinou, kusem nábytku, jídlem, písni, barvou atd.</p>	
Vlastivěda	<p>Životní potřeby - výchova ke správnému životnímu stylu, aktivity v kruhu</p>	
	<p>Člověk a společnost - rozpoznání dobrých příkladů ze svého okolí.</p>	
Přírodověda	<p>Požární výchova - jak se zachovat v případě požáru, modelová situace, sebehodnocení.</p>	
Čj - čtení	<p>Alkohol a drogy - „zjišťování alkoholu v krvi řidiče“. Jak probíhá – diskuse.</p>	
Čj - sloh	<p>„Setkal jsi se někdy s drogou a co si o tom myslíš“?</p> <ul style="list-style-type: none"> - slohová práce. <p>Prožitkové aktivity - komunikace, dorozumění, spolupráce, předsudky, sebepoznání.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Žáci stojí na židlích a mají se seřadit podle velikosti aniž by šlápli na zem, - kartičky - životní hodnoty řazení kartiček. - vlakem jedeme s různými lidmi a máme se o nich dopředu informovat. Koho si vybereme? - Uspokojování potřeb - co mohou ostatní udělat pro to, abych se cítil šťastnější. Anonymně, poté kresba, společné řešení. <p>Společné kreslení - oba drží jednu tužku - spolupráce.</p>	
Pv	<p>Správná životospráva - sestavování jídelníčku, vaření.</p> <p>„Péče o dítě“ - životospráva matky - modelové situace.</p>	

	<p>Praktický nácvik - ruční práce - vhodná náplň volného času.</p> <p>Estetika a zdravý životní styl - vkusné oblékání, líčení. Prožitkové aktivity - Miss, módní přehlídka, soutěž <u>O nejhezčí účes</u>.</p>	
Tv	Kolektivní hry – navazování přátelství, vztahů, spolupráce, komunikace.	

7. ročníky (třídy)

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření, způsob jejího vedení (např. předávání informací, prožitková aktivita)	Učitel
Dějepis	<p>Člověk a války v dějinách / násilí v dějinách/ – diskuze - proč asi vznikly války.</p> <p>Historie na talíři - význam zdravé výživy - výživa dříve a dnes – srovnání jídelníčku.</p> <p>Módní přehlídka - význam hygieny, péče o zevnějšek - jak se lidé dříve oblékali a jak dnes - dopad i na zdraví. Korzety, dnešní „bokovky“ atd. - uskutečnění módní přehlídky v historických i dnešních kostýmech, doplněno klobouky, šperky vyrobenými v PV - projektové vyučování.</p> <p>Slované, husité - vlastenectví, vlast, národ - prevence rasismu, xenofobie, hrdost na vlastní kulturu, tradice</p> <p>Planeta přátelství - vytvořte „ideální společnost“ - zvyky, pravidla, chování mezi lidmi, státní zřízení - skupinová aktivita.</p> <p>Využití dokumentárních filmů Člověk v tísní - stav v současnosti a v historii (dětská práce, rodina, dětští vojáci, zdraví a nemoc, rovnoprávnost žen a mužů atd.).</p>	

Tv	<p>Jógová cvičení - „za jógou se zvířátky“ - zdravotní význam jógy.</p> <p>Relaxační cvičení - relaxace při hudbě.</p> <p>Uvolňovací cvičení - nácvik uvolnění, prevence stresových situací.</p> <p>„Energické hry“ - zdravé uvolnění energie sportem.</p> <p>Kolektivní sporty - spolupráce mezi dětmi, kolektivismus, pochvala, přijetí nezdaru, motivace, zvyšování sebevědomí.</p> <p>Netradiční sporty - petangue, softenis, baseball, bowling a další - možnost vhodného a účelného využití volného času.</p> <p>Zdravotní TV - odpovědnost za vlastní zdraví, správné držení těla, prevence nemocí - overbally, velké míče, tyče, kruhy atd.</p> <p>Posilovací cvičení - význam fyzické kondice.</p> <p>Dopravní výchova – teorie (dopravní značky, křižovatky, dopravní situace).</p> <p>Praxe - jízda na dopravním hřišti.</p>	
----	---	--

8. ročníky (třídy)

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření, způsob jejího vedení (např. předávání informací, prožitková aktivita)	Učitel
Vv	<p>Osobní erb - ztvárnění osobního erbu v jednotlivých výřezech dle zadaných kritérií / v čem vynikám, moje největší přání, čím budu atd./.</p> <p>Mé jméno je zvláštní - diskuze o jménech, jak se mi líbí, život není o jménech, ale o tom jací jsme - výtvarné ztvárnění svého jména.</p> <p>Planeta přátelství - návaznost na aktivitu z OV - na jednotlivé čtvrtkruhy planety Země skupiny dětí ztvárňují, co by chtěli na planetě přátelství mít - věci, zvířata, lidi, chování, rostliny atd. Poté se čtvrtkruhy planety spojí v celek.</p> <p>Reklama - antireklama - vliv reklamy, médií - výtvarně zpracujte reklamu na alkohol, cigarety, drogy jako kdybyste je chtěli co nejvíce prodat / na co se asi lidé dají nalákat/ a poté zpracujte varující reklamu na tyto produkty. Vzniknou dvojice: reklama – antireklama.</p> <p>Já a moje rodina - výtvarné ztvárnění jednotlivých členů rodiny včetně sebe v symbolice - zvířata, geometrické tvary, barvy atd.</p>	

Ov	<p>Modelové situace, přehrávání rolí - partnerství, láska, hledání partnera.</p> <p>Já a můj kamarád, kamarádka – přátelství. Dobrý a špatný kamarád - modelové scénky, dle zadaných situací - jak by řešili.. Rozbor, diskuze.</p> <p>Partnerské vztahy - názory na to, co je a není mezi partnery přípustné.</p> <p>Jevy kolem nás - klady a zápory jevů kolem nás /vztahy, závislosti, věci/ - píší se na flip dle vyjádření dětí. Poté společná diskuze - co je + a co je -.</p> <p>Kodex slušného chování - žáci ve skupinách řeší téma slušného chování.</p>	
P	<p>Nevhodné zdravotní návyky - vliv na lidský organismus. Prevence kouření, alkoholismu, drogových závislostí, aktivita v kruhu, sebehodnocení.</p>	
M	<p>Finanční náklady na kouření, pití kávy popř. alkoholu - Výpočet. Žáci vyčíslí sumu za 1 měsíc, 1 rok, 10 let, 50 let. Poté napíšou, co by si za zjištěnou částku mohli pořídit.</p>	

9. ročníky (třídy)

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření, způsob jejího vedení (např. předávání informací, prožitková aktivita)	Učitel
Ch	<p>Vliv chemických látek na lidský organismu obecně - žáci samostatně napíšou příklady. Poté přejít na vliv toxických látek - drogy, alkohol, nikotin. Žáci uvádí změny v chování, ve fyzické kondici závislých jedinců. Řazení škodlivých látek dle rychlosti vzniku závislosti na danou látku.</p>	

Ov	<p>Oslava bez alkoholu - jak by mohla vypadat oslava bez alkoholu - nápady programu, možnosti.</p> <p>Reklama - diskuze, jak nás ovlivňuje reklama, modelové situace, dramatika. Vytvořte scénku o dobré reklamě - zdraví, zdravá výživa a špatnou reklamu - cigarety, alkohol atd.</p> <p>Optimisté, pesimisté - jak by hovořili o zadané věci - /balíček cigaret, mobil, láhev alkoholu, kreditní karta atd. optimisté a jak pesimisté - aktivita v kruhu.</p> <p>Umění říci „ne“ - modelové situace, nácvik, jakými způsoby „říci ne“ - návykovým látkám, špatným kamarádům, reakce v daných situacích.</p> <p>Parta - jak vypadá dobrá parta, jak špatná, kdo je vůdce /vlastnosti - proč/. Modelové situace, následný rozbor, jsem v partě - jaké... Rozbor.</p> <p>Já a můj kamarád - přátelství, dobrý a špatný kamarád. Modelové scénky, dle zadaných situací - jak by řešili – rozbor, diskuze.</p> <p>Zkoušení u tabule - dramatika, modelové situace, přehrávání rolí. Předvedte učitele přísného, spravedlivého, nespravedlivého, roztržitého atd.- rozbor, diskuze.</p> <p>Tichá pošta-komunikace, komunikační šum - cvičení v kruhu.</p>	
----	--	--

Štafetový příběh - komunitní kruh - vyprávění příběhu na dané téma po jednotlivých větách jednotlivých žáků za sebou / možno zadat téma příběhu, podle toho, co chceme dosáhnout - vztahy mezi dětmi, závislosti, řešení problémů.

Etický kodex třídy - tvorba společných pravidel ve třídě - napsání seznamu / vztahy mezi dětmi, chování, vztah učitel-žák, pomoc, spolupráce, aktivity, sankce atd./.

Řazení pojmů, životních hodnot - životní hodnoty na kartičkách, kterou dáváme nejvýše, nejnižší - skupinová aktivita, rozbor, diskuze.

Jevy kolem nás - klady a zápory jevů kolem nás /vztahy, závislosti, věci/- píší se na flip dle vyjádření dětí, potom společná diskuze - co je + a -.

Kdybych mohl být - byl bych... - individuální aktivita - dle předepsaných možností, následná diskuze, proč bych byl zrovna

Společník - portréty lidí na obrázcích - koho bych si vybral za kamaráda,

na dovolenou, do kanceláře atd. – diskuze proč. Vlastnosti těchto osob.

Odhad druhého - cvičení sociální percepce – odhadujeme dle zadaných možností kamaráda, p.učitelku.

Na telepatii - odhadujeme, co si asi myslí kamarád dle zadaných kritérií - cvičení ve dvojicích.

Skupinové myšlení - shodnout se jako celek v co nejvíce odpovědích dle zadaných kritérií - celotřídní aktivita.

Kruhy zdraví - na danou závislost společná tvorba kruhů dle zdravotních, ekonomických, sociálních hledisek.

Rodiče a děti - přehrávání rolí žáky - scénky dle zadané situace - jak by asi reagovali jejich rodiče, proč, diskuze o jiných možných řešeních.

Nálady- dramatické ztvárnění nálady lidí, dětí dle zadání.

Tečkovaná - multikulturní výchova, respekt, tolerance k odlišnostem - vyloučený jedinec - prožitková aktivita, jak je asi druhému, když ho nechťejí do skupiny, společnosti, kolektivu / vybrat „silného“ jedince/.

Na stereotypy - tolerance, respekt k odlišnostem, prožitková hra - jak se chováme dle stereotypů / tyto mají žáci na zádech na kartičkách, ostatní se k nim podle toho chovají, hádají, co mají na zádech /.

Vlakem po Evropě - multikulturní výchova - koho bych si vybral a koho ne do kupé na týdenní cestu dle seznamu cestujících – individuální - poté skupinová aktivita, společné vyhodnocení.

Ve výuce je dále využita i kolekce dokumentárních filmů Člověk v tísní /tematika chudoby, prevence rasismu, xenofobie, dětských vojáků, nemoc a zdraví, dětská práce atd. s následnými uvedenými aktivitami, které jsou se žáky prováděny/.

	<p>Proč potřebujeme zákony - na obrazovém materiálu vyznačují žáci, co je tam špatné podle zákona, proč? Následně debata a rozbor, které zákony to řeší, trest.</p> <p>Řazení kartiček s trestnými činy - žáci obdrží sadu kartiček s trestnými činy a poté je ve skupinách řadí tak, jak by oni ohodnotili od nejhoršího po nejvíce tolerovatelné - následná diskuze a poté seznámení s opravdovou právní sazbou.</p> <p>Umíte svědčit? Za jakých okolností by svědčili - dle zadaných situací.</p> <p>Svěděk – policista - výslech – prožitková aktivita / dle obrázku si svědek snaží co nejvíce z obrázku zapamatovat a druhý žák je policista - vede výslech, co svědek viděl. Práce ve dvojicích,</p>	
Dějepis	<p>Člověk a války v dějinách / násilí v dějinách – diskuze - proč asi vznikly války, trest smrti v dějinách, nyní ano-ne - skupinové aktivity /.</p> <p>Holocaust - prevence rasismu - 2.světová válka / Židé, Romové/.</p> <p>Planeta přátelství - vytvořte „ideální společnost“ - zvyky, pravidla, chování mezi lidmi, státní zřízení - skupinová aktivita.</p> <p>Využití dokumentárních filmů Člověk v tísní - stav v současnosti a v historii / dětská práce, rodina, dětští vojáci, zdraví a nemoc, rovnoprávnost žen a mužů atd./.</p>	
Tv	<p>Jógová cvičení - „za jógou se zvířátky“ - zdravotní význam jógy. Relaxační cvičení - relaxace při hudbě. Uvolňovací cvičení - nácvik uvolnění, prevence stresových situací.</p> <p>„Energické hry“ - zdravé uvolnění energie sportem. Kolektivní sporty - spolupráce mezi dětmi, kolektivismus, pochvala, přijetí nezdaru, motivace, zvyšování sebevědomí. Netradiční sporty - petangue, softenis, baseball, bowling a další - možnost vhodného a účelného využití volného času.</p> <p>Zdravotní TV - odpovědnost za vlastní zdraví, správné držení těla, prevence nemocí - overbaly, velké míče, tyče, kruhy atd. Posilovací cvičení - význam fyzické kondice.</p>	

	<p>Dopravní výchova – teorie (dopravní značky, křižovatky, dopravní situace).</p> <p>Praxe - jízda na dopravním hřišti.</p>	
P	<p>Nevhodné zdravotní návyky - vliv na lidský organismus, prevence kouření, alkoholismu, drogových závislostí, aktivita v kruhu, sebehodnocení.</p>	

Vyučující jednotlivých předmětů využívají probírané látky nenásilnou formou k prevenci. Kromě aktivit, které vyplývají ze ŠVP a předmětů jednotlivých ročníků, klademe velký důraz a zároveň považujeme za velmi účinné zapojení žáků do akcí a projektů, do kterých se zapojují dle svých schopností. Veškeré projekty se provádějí v rámci vyučování – v hodinách výchovy ke zdraví, občanské výchovy, pracovního vyučování, výtvarné výchovy, českého jazyka, literární výchovy, informatiky, tělesné výchovy, některé projekty i v době mimoškolní. Do projektů jsou zařazeny třídy a žáci dle svých specifických možností a dovedností (mentálních, motorických i fyzických).

Aktivity mimo vyučování

- zájmové útvary /viz. MPP/
- školní družina – akce /pro žáky, rodiče žáků/
- sportovní, výtvarné, literární soutěže
- výlety, exkurze
- kulturní programy a akce

10. Hodnocení programu

- minimální preventivní program a jeho zhodnocení – červen - každý školní rok
- zhodnocení efektivity školní preventivní strategie – červen 2024

Součástí preventivní strategie je Školní program proti šikanování a Krizový plán.

V Kopřivnici: 10. 9. 2019

Mgr. Kateřina Křístková /1. stupeň ZŠ/
školní metodik prevence

Mgr. Vlasta Geryková
ředitelka školy

Mgr. Eliška Kopečná /2. stupeň ZŠ/
školní metodik prevence

Pedagogický kolektiv školy byl seznámen s tímto materiálem a bude se podílet na jeho naplňování ve výchovně vzdělávacím procesu i v životě školy.

Podpisy pedagogů: